

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

студентка гр. М-72 Носок Є. П.

Важливою особливістю ХІ сторіччя є зростаюча економічна взаємозалежність усіх країн в умовах глобалізації, регіоналізації й диверсифікації товарних, фінансових, інвестиційних та інших ринків. Все це визначає специфіку та особливості зовнішньоекономічної діяльності, яка відіграє вирішальну роль у перебігу національних внутрішніх та посиленні міжнародних інтеграційних процесів, створенні передумов для нарощування темпів соціально-економічного розвитку. Нині проблема ведення зовнішньоекономічної діяльності є найскладнішою для товаровиробників як з точки зору умов торгівлі, так і постійно оновлюваних «правил гри» на світовому ринку. Особливо актуальним це питання є для підприємств промислового комплексу, керівники яких в першу чергу мають усвідомити необхідність активного та постійного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та загрозу припинення виробництва суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, зокрема, Сумської області, що можуть стати неконкурентоспроможним при набутті повноправного членства України в СОТ.

Недостатній рівень опрацьованості та суперечливості окремих наукових положень, а також відсутність досконалого механізму регулювання зовнішньоекономічної діяльності слід вважати основними причинами нестабільності та все ще низької ефективності цієї діяльності в промисловому комплексі Сумської області.

Головна мета держави в цих умовах полягає в розробці зовнішньоекономічної стратегії, визначенні напрямків розвитку експортного потенціалу, підтримці галузей промислового комплексу та підприємств в розвитку експортних виробництв.

В 2011 р. у товарній структурі експорту області, як і в попередні роки, переважали відвантаження продукції машинобудування та хімічної продукції. У 2011 році машини та обладнання становили 52,8% експортних відвантажень продукції області, але їх поставки на зовнішні ринки дещо знизились.

Країни СНД залишаються основними споживачами продукції сумських підприємств, але в 2010 році спостерігалось зниження постачань до цієї групи країн на 8,3% у загальному обсягу експорту при збільшенні на 44,5% обсягів відвантажень до інших країн, у тому числі на 31,6% збільшився експорт до країн Європейського Союзу.

Найбільші обсяги експорту область отримала у торгівлі з країнами Європи (збільшення на 32,3%), Азії (на 43,9%), Африки (на 86,5%), Америки (у 2 рази), Австралії і Океанія (у 366 разів).

У 2011 році спостерігається зростання в експорті питомої ваги Російської Федерації до 53,1% (у 2008 році – 47,9%).

Тенденція до нарощування експорту товарів зберігається з 1999 року, але стрімке зростання почалось з 2006 року і досягло максимальної позначки у 2008 році, а у 2009 році криза визвала різке зниження експортних постачань регіону. 2011 рік був роком стабілізації зовнішньої торгівлі і поступового відновлення позицій місцевих виробників на світових товарних ринках та призвів до незначного зростання експорту.

В імпортних надходженнях області провідну роль продовжують відігравати інші країни світу – 74,6%, загального імпорту, на країни СНД припадало тільки 25,4%. Товарна структура імпорту у 2010 році як і в попередні роки залишилась практично незмінною.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в економіку області, становить 225,6 млн. доларів США, що на 42,8 % більше показника минулого року та складає 191,9 дол. США на одного мешканця області. Загалом, прямі іноземні інвестиції вкладені у 171 підприємство області.

Заходи щодо стимулювання експорту за рахунок коштів держбюджету повинні відповідати нормам і вимогам СОТ, що визначають прийнятий в світовій практиці порядок надання державної підтримки експорту. Ефективний захист національних виробників повинен ґрунтуватися на підтримці, у першу чергу, конкурентоспроможних вітчизняних підприємств обробної промисловості для накопичення ними фінансових ресурсів, навиків маркетингу й інших матеріальних і нематеріальних активів, важливих для виходу на зовнішні ринки. При такому підході захист внутрішнього ринку України виступає як важливий елемент національної експортної стратегії. У свою чергу, розвиток експортного потенціалу створює довгострокові стимули до модернізації і підвищення конкурентоспроможності національної економіки, що закономірно стає менш сприйнятливим до тиску імпорту.

Отже, важливим у розширенні географії зовнішньоторговельних партнерів є робота обласної державної адміністрації з торгово-економічними місіями іноземних держав, акредитованих в Україні, розвиток маркетингової діяльності, виконання підприємствами поглиблених досліджень товарного ринку, ринків збуту, конкурентного середовища, активізація виставкової та рекламної діяльності, допомога місцевим товаровиробникам у пошуку нових ринків постачань товарів, сертифікація продукції за міжнародними стандартами.

Науковий керівник: доц. Петрушенко М. М.